

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obo/35/2016
Identifikačné číslo spisu: 6014898863
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6014898863.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Aleny Prieцelovej a JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. v právnej veci žalobcu 1/: D. F. G., nar. XX. G. XXXX, bytom R. XX. T. XXX/XX, XXX XX K. K., žalobcu 2/: B. I. A., nar. XX. Q. XXXX, bytom R. XX. T. XXX/XX, XXX XX K. K., obaja právne zast. Advokátska kancelária GEREG & MESSINGEROVÁ, s.r.o., so sídlom Horná Strieborná 4, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 253 011, proti žalovanému 1/: L. A., nar. XX. G. XXXX, bytom B. 1, XXX XX F., žalovanému 2/: P. V. G., nar. XX. G. XXXX, bytom B. XXX, XXX XX B., obaja právne zast. JUDr. Elena Lalíková, Podbrezovská 34, 831 06 Bratislava, o zaplatenie 15 767,11 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. novembra 2014, č. k. 44Cb/1/2014-672, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. novembra 2014 č. k. 44Cb/1/2014-672 p o t v r d z u j e.

II. Žalovaní 1/ a 2/ m a j ú voči žalobcom n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin rozsudkom z 14. januára 1992, č. k. 7C/27/91-75 žalobu o zaplatenie 475 000,- Kčs zamietol a žiadnej strane sporu náhradu trov konania nepriznal. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že pôvodný žalobca P. G., nar. XX. P. XXXX, B. R. XX. T. č. XXX/XX, K. K. sa návrhom z 13. novembra 1990 domáhal, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ na zaplatenie sumy 475 000,- Kčs titulom bezdôvodného obohatenia. Uvedené žiadal z dôvodu, že žalovaný 1/ a žalovaný 2/ vybrali z účtu pôvodného žalobcu vedeného vo Všeobecnej úverovej banke Martin, číslo účtu XXX-XXX, bez vedomia žalobcu sumu 475 000,- Kčs. Pôvodný žalobca bol súkromným podnikateľom na základe rozhodnutia Mestského národného výboru Turčianske Teplice - odbor plánovania, financovania a miestneho hospodárstva č. j. 279/90 zo dňa 02. marca 1990, pričom mu bolo udelené povolenie na poskytovanie služieb v činnosti vykonávanie izolácie proti vlhkosti, údržba a nástrek živичných krytín a výroba a predaj úžitkovej, upomienkovej a ozdobnej plastiky zo sadry. Na vykonávanie tejto povolenej činnosti si pribral ľudí, ktorých platil podľa množstva a kvality vykonanej práce a medzi nimi aj žalovaných 1/ a 2/. S poukazom na § 51 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník Okresný súd v

Martine konštatoval, že právny vzťah medzi žalovanými 1/ a 2/ a pôvodným žalobcom pri vykonávaní uvedenej povolenej podnikateľskej činnosti (ktorá bola povolená pôvodnému žalobcovi) posudzoval ako takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená (inominátna, nepomenovaná), keďže v období začiatku roku 1990 ešte neexistovala iná právna úprava a to ani podľa Hospodárskeho zákonníka, ktorá by sa dala na daný prípad aplikovať. Žalovaní 1/ a 2/ výberom z bankového účtu pôvodného žalobcu nevzali viac zo zisku, ako im v zmysle dohody patrilo, čo mal súd za preukázané znaleckým posudkom znalca Repiščáka. Z uvedených dôvodov Okresný súd Martin žalobu zamietol.

2. Na odvolanie pôvodného žalobcu rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici, pričom uznesením z 08. apríla 1992, č. k. 9Co/164/92-94 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

3. Uznesením z 30. júna 1992, č. k. 7C/27/91-106 vyslovil Okresný súd Martin svoju nepríslušnosť v prejednávanej veci a vec odstúpil Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu príslušnému na konanie a rozhodnutie vo veci a to z dôvodu, že v súlade s ust. § 9 zákona č. 519/1991 Zb. posudzovanie sporov vyplývajúcich zo zmlúv vrátane zmluvy o tichej spoločnosti patrí do príslušnosti krajského súdu ako súdu prvej inštancie. Uvedené uznesenie Okresného súdu Martin bolo na základe odvolania podaného žalovaným 1/ a žalovaným 2/ potvrdené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. októbra 1992, č. k. 9Co/546/92-113.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „súd prvej inštancie“) následne rozsudkom z 09. apríla 1993, č. k. 48/0-Cb/3/93-118, žalobu zamietol a žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal. Na základe odvolania pôvodného žalobcu bol Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznesením z 20. júla 1993, č. k. 2Obo/165/93-127, rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vec bola vrátená Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

5. Súd prvej inštancie rozsudkom z 22. septembra 1995, č. k. 48Cb/3/93-243 rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 475 000,- Sk s 3% úrokom od 06. novembra 1991 do 30. apríla 1995 a 22% úrokom od 01. mája 1995 do zaplatenia a nahradiť pôvodnému žalobcovi trovy konania vo výške 74 630,- Sk na účet právneho zástupcu žalobcu, všetko do 3 dní od právoplatnosti. Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu prvej inštancie rozsudkom z 12. júna 1996, č. k. 2Obo/95/96-279 potvrdil a žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 3 970,- Sk. Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 31. januára 1997, č. k. ObdoV/76/96-305, zrušil dovolaním napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ako odvolacieho súdu) ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

6. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom z 24. októbra 2007, č. k. 48Cb/3/93-KI-545, že žalovaný 1/ je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 113 312,- Sk a žalovaný 2/ je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 121 689,- Sk, vo zvyšnej časti o zaplatenie 239 999,- Sk súd žalobu zamietol. Na základe späťvzatia žaloby v časti o priznanie úroku z omeškania žalobcom, v tejto časti súd prvej inštancie konanie zastavil. Zároveň nepriznal žiadnej sporovej strane právo na náhradu trov konania a žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť sumu 8 825,- Sk a žalovanému 2/ sumu 9 475,- Sk ako náhradu trov znaleckého dokazovania. O odvolaní žalovaného 1/ a žalovaného 2/ proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v časti ukladajúcej povinnosť žalovanému 1/ zaplatiť žalobcovi sumu 113 312,- Sk a žalovanému 2/ zaplatiť žalobcovi sumu 121 689,- Sk (I. výrok) a o odvolaní žalobcu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 31. mája 2011, č. k. 5Obo/13/2009-573 v znení opravného uznesenia z 25. októbra 2011, č. k. 5Obo/13/2009-592 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnej strane sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Na dovolanie žalovaného 1/ a 2/ bol uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 2012, č. k. 1ObdoV/52/2011-596 napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušený a vec mu bola v zrušenej časti vrátená na ďalšie konanie. Následne bol uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. januára 2013, č. k. 4Obo/59/2012-606 zrušený rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. októbra 2007, č. k. 48Cb/3/93-KI-545 v odvolaní žalovaného 1/ a 2/ napadnutej časti ukladajúcej povinnosť žalovanému 1/ zaplatiť žalobcovi sumu 113 312,- Sk a žalovanému 2/ zaplatiť žalobcovi sumu 121 689,- Sk (I. výrok)

a vo výroku o náhrade trov konania a vec bola v zrušenej časti súdu prvej inštancie vrátená na ďalšie konanie.

7. Súd prvej inštancie uznesením z 16. mája 2014, č. k. 44Cb/1/2014-Jm-636 prerušil konanie do právoplatného rozhodnutia o novoobjavenom majetku v dedičskej veci po neb. P. G., nar. XX. P. XXXX v B., naposledy bytom XX. T. XXX/XX, K. K., ktorý zomrel dňa 09. októbra 2012. Na odvolanie žalovaného 1/ a 2/ bolo uznesenie súdu prvej inštancie o prerušení konania uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2014, č. k. 4Obo/33/2014-656 zrušené. V uvedenom rozhodnutí zároveň odvolací súd uviedol, že nič nebráni súdu prvej inštancie, aby ďalej pokračoval v konaní s dedičmi pôvodného žalobcu uvedenými v rozhodnutí o dedičstve.

8. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 25. novembra 2014, č. k. 44Cb/1/2014-672 žalobu zamietol a rozhodovanie o trovách konania si vyhradil v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. októbra 2007, č. k. 48Cb/3/93-KI-545 bol zrušený len v rozsahu napadnutej časti, teda v povinnosti žalovaného 1/ zaplatiť žalobcom sumu 113 312,- Sk (3 761,26 eur) a v povinnosti žalovaného 2/ zaplatiť žalobcom sumu 121 689,- Sk (4 039,33 eur) a v tejto časti bola vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pričom ostatné výroky rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bol návrh v časti 239 999,- Sk zamietnutý a vo zvyšku bolo konanie zastavené, boli rozsudkom odvolacieho súdu potvrdené, nerozhodoval o žalobe pôvodného žalobcu v plnej výške. Na základe dokazovania vykonaného v predchádzajúcich štádiách konania mal súd prvej inštancie za preukázané, že z účtu pôvodného žalobcu bola na základe prevodného príkazu podpísaného pôvodným žalobcom a predloženého Všeobecnej úverovej banke dňa 30. októbra 1991 prevedená suma 475 000,- Kčs na účet žalovaného 2/, pričom v konaní doposiaľ nebolo popreté, že by na prevodnom príkaze bol podpis pôvodného žalobcu. Pôvodný žalobca svoj podpis nepoprel a ani netvrdil, že by bol sfaľovaný. Preto je podľa názoru súdu prvej inštancie zrejmé, že k prevodu vybranej sumy nemohlo prísť bez vedomia pôvodného žalobcu, keďže si na základe odovzdania nevyplneného príkazu na úhradu žalovanému 1/ (ktorý pôvodný žalobca sám podpísal) musel byť vedomý, že banka na jeho základe prevod vykoná. Tento prevodný príkaz nebol žalobcom stornovaný ani iným spôsobom nebolo banke zo strany pôvodného žalobcu oznámené, že by prevodný príkaz mal byť neplatný, preto nie je možné takéto prevod vyhodnotiť ako neoprávnený prevod zo strany banky. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní nebolo sporné, že pôvodný žalobca sa s žalovanými 1/ a 2/ podieľal na zákazke v štátnom podniku TESLA Orava-Nižná, v konaní zostalo sporné len to, na základe akého právneho vzťahu sa pôvodný žalobca a žalovaní na realizácii tejto zákazky podieľali.

9. Podľa § 226 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“), ktorý upravuje viazanosť súdu prvej inštancie právnym názorom odvolacieho súdu po zrušení rozhodnutia a vrátení veci na ďalšie konanie, postupoval súd prvej inštancie pri právnom posúdení v súlade s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrenom v uznesení z 28. júna 2012, č. k. 1ObdoV/52/2011-596, v zmysle ktorého, mal konajúci súd posúdiť vec podľa § 51 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Obč. zákonník“) a vzťahy medzi pôvodným žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ vzniknuté pri spoločnom výkone činnosti mal posúdiť podľa ust. § 829 - 841 Obč. zákonníka, pričom pri výške podielov mal vychádzať z § 835 ods. 1 Obč. zákonníka. Keďže k dohode o tom, že sa sporové strany budú podieľať na zákazke v štátnom podniku TESLA Orava Nižná prišlo v období január až február 1990, kedy neexistovala iná právna úprava a to ani podľa Hospodárskeho zákonníka, ktorá by sa dala na daný prípad aplikovať, posúdil súd prvej inštancie právny vzťah medzi pôvodným žalobcom a žalovanými podľa ust. § 51 Obč. zákonníka, podľa ktorého účastníci sú oprávnení uzavrieť aj inominátnu zmluvu. V súlade s § 853 ods. 1 Obč. zákonníka aplikoval súd prvej inštancie na posúdenie práv a povinností účastníkov nepomenovanej zmluvy tie ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie, preto vychádzal z ust. § 824 - 841 Obč. zákonníka, ktoré upravujú zmluvu o združení. Súd aplikoval § 835 ods. 1 Obč. zákonníka, podľa ktorého podiely na majetku získanom spoločnou činnosťou sú rovnaké, ak zmluva neurčuje inak. Žalovaní sa na základe vykonaného dokazovania na spoločnom podnikaní podieľali nielen osobným vkladom pracovným, ale aj finančným vkladom slúžiacim na nákup materiálu. Žalovaný 1/ poskytol 30 000,- Kčs a žalovaný 2/ poskytol 20

000,- Kčs, pričom žalovaní sa zároveň podieľali aj na obchodnom riadení. Preto je zrejmé, že medzi pôvodným žalobcom a žalovaným 1/ a 2/ nebol pracovnoprávny vzťah. Vzhľadom na tvrdenia žalovaných o dohodnutých podieloch na podnikaní v rozsahu 36% pre pôvodného žalobcu, 32% pre žalovaného 1/ a 32% pre žalovaného 2/, ktoré pôvodný žalobca počas celého konania popieral a žalovaní neboli schopní tieto tvrdenia preukázať, súd prvej inštancie pri výpočte výšky podielu vychádzal z ust. § 835 ods. 1 Obč. zákonník.

10. Pri stanovení výšky podielu zo zisku, na ktoré by mali mať žalovaní 1/ a 2/ nárok, vychádzal súd prvej inštancie zo znaleckých posudkov vyhotovených M. J., znalcom z odboru ekonomiky a účtovnej evidencie a znaleckého posudku vyhotoveného znalkyňou T. U., znalcom z odboru ekonomiky a podnikania, odbor účtovníctvo a daňovníctvo z 14. decembra 2002. Podľa znalca M. J. bol hrubý zisk zo zákazky v štátnom podniku TESLA Orava Nižná v závislosti od toho, či skutočne prišlo k vyplateniu mzdy žalovaným (čo z účtovných dokladov nevyplývalo) vo výške 764 287,- Sk (ak bola mzda žalovaným vyplatená) alebo vo výške 846 571,- Sk (ak mzda vyplatená nebola). Znalkyňa T. U. dospela k záveru, že hrubý zisk z uvedenej zákazky bol vo výške 815 294,- Sk. Za predpokladu, že súd vychádza z najnižšie určeného hrubého zisku vo výške 764 287,- Sk je jedna tretina z tejto sumy vo výške 254 762,33,- Sk, v súčte dvoch spoločníkov by teda išlo o sumu 509 524,66,- Sk, pričom táto suma prevyšuje sumu, ktorá bola z účtu pôvodného žalobcu prevedená na účet žalovaného 2/ vo výške 475 000,- Kčs. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že s ohľadom na § 829 ods. 2 Obč. zákonníka, keďže združenie nemá spôsobilosť na práva a povinnosti a preto mali jednotliví členovia združenia samostatnú daňovú povinnosť, bolo potrebné vychádzať z údajov o hrubom zisku a nie zo sumy čistého zisku.

11. Súd prvej inštancie na záver konštatoval, že suma 475 000,- Kčs bola prevedená na účet žalovaného 2/ z dôvodu, že žalovaný 1/ a 2/ realizovali svoje právo na podiel na majetku získanom spoločnou činnosťou v rámci spoločného podnikania s pôvodným žalobcom. Keďže žalovaní previedli nižšiu sumu, než ktorá predstavovala 2/3 podielu na hrubom zisku, nie je možné prisvedčiť žalobcovi, že zo strany žalovaných prišlo k neoprávnenému majetkovému prospechu. Z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobca 1/ a 2/. V odvolaní uviedli, že sa nestotožňujú s právnymi závermi súdu prvej inštancie, keďže k výberu z účtu prišlo v októbri 1990 a to v dôsledku vypísania blanco príkazu pôvodným žalobcom. Žalovaní 1/ a 2/ uvedený výber nepopreli a až neskôr uviedli, že malo ísť o ich podiel na výkone prác, ktoré vykonávali ako pracovníci na zákazke v Tesle Orava Nižná spoločne s pôvodným žalobcom. Žalobcovia ďalej uviedli, že vzhľadom aj na čas realizácie výkonu prác nemožno podriať ich činnosť pod 16. hlavu Obč. zákonníka pod ustanovenia zmluvy o združení, pretože v tom čase tieto ustanovenia neexistovali. Keďže v konaní nebolo preukázané, že žalovaní predmetnú sumu vybrali z účtu žalobcu s jeho súhlasom, je podľa názoru žalobcov potrebné naďalej posúdiť žalovanú sumu ako neoprávnený majetkový prospech. Žalobcovia 1/ a 2/ preto odvolací súd žiadajú, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že uloží žalovanému 1/ povinnosť zaplatiť žalobcom sumu 4 039,334 eur s 9,05% úrokom z omeškania od 31. mája 2011 do zaplatenia a žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť sumu 3761,27 eur s 9,05% úrokom z omeškania od 31. mája 2011 do zaplatenia, zároveň si žalobcovia 1/ a 2/ uplatnili náhradu trov konania.

12. K odvolaniu žalobcov 1/ a 2/ podali vyjadrenie žalovaní 1/ a 2/. Uviedli, že žalobcovia uplatnili v odvolaní v zásade len dve námietky, a to nesprávnosť kvalifikácie právneho vzťahu medzi pôvodným žalobcom a žalovanými a skutočnosť, že nebol preukázaný súhlas pôvodného žalobcu s predmetným výberom z účtu. Vo vzťahu k prvej odvolacej námietke žalovaní poukázali na svoje predchádzajúce procesné úkony, v ktorých kvalifikovali predmetný právny vzťah podľa § 2 ods. 2 nariadenia vlády č. 2/1988 Zb. v spojení s § 51 a § 136 a nasl. Obč. zákonníka, pričom uvedenú kvalifikáciu akceptoval aj dovolací súd v rozsudku z 31. januára 1997, č. k. ObdoV/76/96-305, ako aj v rozsudku z 28. júna 2012, č. k. 1ObdoV/52/2011-596, ale už s doplnkom o ustanoveniach Občianskeho zákonníka upravujúcich zmluvu o združení. Poukázali na skutočnosť, že ustanovenie § 835 ods. 1 Obč. zákonníka je obsahovo totožné s § 137 ods. 2 Obč. zákonníka. Preto je táto odvolacia námietka žalobcov formalistická, nič nemeňiac na vecnej správnosti napadnutého rozsudku. Druhá odvolacia námietka žalobcov nebola bližším spôsobom odôvodnená, preto iba všeobecný poukaz na nepreukázanie súhlasu žalobcu s výberom z účtu nepostačuje na zmenu záverov súdu prvej inštancie. Podľa záverov súdu prvej inštancie

pôvodný žalobca podpísal blanco príkaz na výber finančných prostriedkov z jeho účtu, ale s plným vedomím a slovami „dopíšte naň sumu, aká vám podľa zásluhy patrí a túto sumu si vyberte“, pričom žalovaní konali v zmysle tohto príkazu a vybrali si sumu, ktorá nebola v rozpore s dohodou o vzájomných podieloch ani v rozpore s § 137 ods. 2 (prípadne § 835 ods. 1) Obč. zákonníka, preto žalobcovia nemajú nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovaným, keď sa títo na úkor pôvodného žalobcu neobohatili. Ak by mal žalobca inú predstavu o podiele žalovaných, uviedol by sám na príkaze na úhradu konkrétnu sumu. Z uvedených dôvodov žalovaní 1/ a 2/ navrhujú odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a zaviazal žalobcov zaplatiť žalovaným trovy odvolacieho konania v sume 394,47 eur na účet právneho zástupcu žalovaných v lehote 3 dní.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj najvyšší súd) ako súd odvolací (§ 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej tiež „C. s. p.“) po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote podľa § 362 ods. 1 C. s. p., oprávnenou osobou (§ 359 C. s. p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu namietaných dôvodov odvolania (§ 379 a 380 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1/ a 2/ nie je dôvodné, preto rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

14. Odvolanie žalobcov 1/ a 2/ bolo podané dňa 19. decembra 2014. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý upravuje postup súdu pri prejednávani a rozhodovaní sporov. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania, začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

15. Podľa § 470 ods. 2 C. s. p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, zostávajú zachované. V zmysle citovaného ustanovenia ako aj čl. 2 ods. 1 a 2 základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, odvolací súd posudzoval odvolanie žalobcov podľa zákona, účinného v čase jeho podania (§ 201 a nasl. O. s. p.).

16. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo a zistil, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dostatočne zistil skutkový stav, z ktorého vyvodil správne skutkové závery. Odvolací súd zároveň konštatuje, že nezistil v postupe súdu prvej inštancie vady konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O. s. p.). Keďže odvolací súd nepovažoval za potrebné vykonať doplnenie alebo zopakovanie dokazovania, je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 213 ods. 1 O. s. p., za účinnosti C. s. p. § 383)

17. Súd prvej inštancie ustálil, že z bankového účtu pôvodného žalobcu bolo dňa 30. októbra 1990 prevedených 475 000,- Kčs v prospech účtu žalovaného 2/, pričom nespochybnou zostala skutočnosť, že na prevodnom príkaze, na základe ktorého bol prevod zrealizovaný, bol podpis pôvodného žalobcu. Rovnako nebolo sporné, že pôvodný žalobca a žalovaní sa spoločne podieľali na zákazke v štátnom podniku TESLA Orava-Nižná, pričom uzavretie žalovanými označenej dohody o vzájomných podieloch na zisku zo spoločného podnikania vo výške 36% pre pôvodného žalobcu a po 32% pre každého zo žalovaných sa dokazovaním nepotvrdilo. Žalovaní 1/ a 2/ sa na zákazke v štátnom podniku TESLA Orava-Nižná podieľali nielen osobným vkladom (pracovným), ale aj vkladom finančným, slúžiacim na nákup materiálu a rovnako sa podieľali aj na činnostiach súvisiacich s obchodným riadením, preto medzi pôvodným žalobcom a žalovanými nemohlo dôjsť k vzniku pracovnoprávneho vzťahu, v ktorom je zamestnanec v podriadenej pozícii voči zamestnávateľovi, je povinný plniť príkazy zamestnávateľa, nezúčastňuje sa obchodného riadenia a nevkladá finančné prostriedky do podnikania svojho zamestnávateľa. Pri určení výšky hrubého zisku zo zákazky v štátnom podniku TESLA Orava-Nižná vychádzal súd prvej inštancie zo znaleckého posudku vyhotoveného M. J., znalcom z odboru ekonomiky a účtovnej evidencie a znaleckého posudku T. U., znalkyne z odboru ekonomiky a podnikania, odbor účtovníctvo a daňovníctvo. Súd pritom vo svojich záveroch podstatných pre rozhodnutie vo veci vychádzal z najnižších znaleckými posudkami určeného hrubého zisku z predmetnej zákazky vo výške 764 287,- Sk.

18. Na zistený skutkový stav aplikoval súd prvej inštancie ust. § 51 Obč. zákonníka a § 829 a nasl. Obč. zákonníka upravujúce zmluvu o združení. V súlade s § 853 ods. 1 na posúdenie práv a povinností z nepomenovanej zmluvy uzavretej medzi pôvodným žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ aplikoval tie ustanovenia, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie, teda ustanovenia upravujúce zmluvu o združení. Keďže mal za preukázané, že medzi zmluvnými stranami neprišlo k dohode o výške podielov na majetku získanom spoločnou činnosťou, vychádzal pri rozdelení podielov na hrubom zisku zo zákazky v štátnom podniku TESLA Orava-Nižná z ust. § 835 ods. 1 Obč. zákonníka, podľa ktorého sú podiely na majetku získanom spoločnou činnosťou rovnaké, ak zmluva neurčuje inak.

19. Podľa § 51 Obč. zákonníka účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

20. Podľa § 853 ods. 1 Obč. zákonníka občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

21. Podľa § 835 ods. 1 Obč. zákonníka podiely na majetku získanom spoločnou činnosťou sú rovnaké, ak zmluva neurčuje inak.

22. Podľa § 137 ods. 2 Obč. zákonníka ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak, sú podiely všetkých spoluvlastníkov rovnaké.

23. Keďže skutočnosť, že sa pôvodný žalobca a žalovaní podieľali spoločnou činnosťou na zákazke v štátnom podniku TESLA Orava-Nižná a rovnako aj vedomosť pôvodného žalobcu o prevode finančných prostriedkov na účet žalovaného 2/ na základe vlastnoručného podpisu pôvodného žalobcu (ktorý nespochybnil) na prevodnom príkaze je preukázaná, odvolací súd sa pri právnom posúdení zaoberal len otázkou v danom prípade problematickou, ktorou je vymedzenie právneho rámca posudzovaného právneho vzťahu medzi pôvodným žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ a posúdenie výšky podielov na ziskoch zo spoločnej činnosti. Žalobcovia vo svojom odvolaní namietali nesprávne použitie ustanovení o zmluve o združení a to z dôvodu, že v čase realizácie prác na predmetnej zákazke a teda spoločnej činnosti pôvodného žalobcu a žalovaných, neboli uvedené ustanovenia platné ani účinné (platnosť a účinnosť nadobudli až od 01. januára 1992). S uvedeným názorom odvolateľov je potrebné súhlasiť. Na základe vykonaného dokazovania je zrejmé (tak ako konštatoval súd prvej inštancie), že k uzavretiu dohody medzi pôvodným žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ došlo v období začiatku roku 1990, konkrétne v mesiacoch január a február. S uvedeným zistením súhlasí aj skutočnosť, že k výberu finančných prostriedkov z účtu žalobcu, ktoré získal na základe realizácie zákazky v štátnom podniku TESLA Orava-Nižná, došlo v októbri 1990. Preto nie je možné vyvodiť záver, že uvedený právny vzťah je možné subsumovať pod právnú úpravu, ktorá v čase vzniku právneho vzťahu ako aj vzniku práv a povinností z neho vyplývajúcich ešte neexistovala (nebola platná ani účinná) a posudzovať podľa takejto (neskoršej) právnej úpravy vznik právneho vzťahu a nároky (vzniknuté v období pred platnosťou a účinnosťou právnej úpravy zmluvy o združení) z neho vyplývajúce. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že uvedený právny vzťah vzniknutý medzi pôvodným žalobcom a žalovanými 1/ a 2/ je potrebné posudzovať podľa § 51 Obč. zákonníka ako zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená a podiely na zisku z činnosti pôvodného žalobcu a žalovaných je z dôvodu absencie dohody zmluvných strán o rozdelení zisku (v resp. nepreukázania existencie takejto dohody) potrebné posúdiť v súlade s § 853 ods. 1 Obč. zákonníka podľa § 137 ods. 2 Obč. zákonníka (účinného v doteraz nezmenenom znení aj v období roku 1990), podľa ktorého sú podiely všetkých spoluvlastníkov rovnaké.

24. Najvyšší súd zároveň konštatuje, že postupoval v súlade s § 382 C. s. p., podľa ktorého, ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili, keď výzvou z 18. decembra 2017, doručenou právnej zástupkyňi žalovaných 1/ a 2/ dňa 27. decembra 2017 a právnenému zástupcovi žalobcov 1/ a 2/ dňa 08. januára 2018, boli sporové strany vyzvané na vyjadrenie k možnému použitiu ust. § 137 ods. 2 Obč. zákonníka. Právna zástupkyňa v odpovedi na výzvu z 28. decembra 2017 a právny zástupca vo

vyjadrení z 10. januára 2018 vyjadrili súhlas s použitím uvedeného ustanovenia.

25. Vo vzťahu k námietke žalobcov 1/ a 2/ uvedenej v odvolaní, že súhlas s výberom finančných prostriedkov z účtu pôvodného žalobcu nebol pôvodným žalobcom daný, najvyšší súd uvádza, že sa stotožňuje s argumentáciou súdu prvej inštancie k predmetnej otázke, ktorý uviedol, že pôvodný žalobca si musel byť vedomý, že v prípade ak odovzdal žalovanému 1/ (aj keď neúplne vyplnený) prevodný príkaz, ktorý sám podpísal, banka na základe takéhoto príkazu prevod vykoná. Pred jeho predložením banke ho pôvodný žalobca nestornoval, ani iným spôsobom neoznámil banke, že prevodný príkaz je neplatný. Prevodný príkaz bol pritom na základe skutkových zistení z vykonaného dokazovania vystavený v lete 1990 a k jeho predloženiu banke prišlo až v októbri 1990, čo poskytovalo pôvodnému žalobcovi dostatok času na stornovanie uvedeného prevodného príkazu, a aj keď už tak neurobil, muselo mu byť zrejmé, že prevodný príkaz sa stále nachádza u žalovaného 1/, ktorý ho môže použiť.

26. V súlade s uvedeným a na základe aplikácie ust. § 137 ods. 2 Obč. zákonníka na prerozdelenie zisku zo spoločnej činnosti pôvodného žalobcu a žalovaných 1/ a 2/, pričom výška hrubého zisku bola ustálená súdom prvej inštancie (na základe znaleckého dokazovania s využitím najnižšej takto zistenej sumy) na sumu 764 287,- Sk, najvyšší súd uzatvára, že pri prepočte na rovnaké podiely je možné určiť podiel na zisku prináležiaci dvom žalovaným vo výške 509 524,67 Sk. Uvedená suma je zjavne vyššia ako suma, ktorej zaplata sa pôvodný žalobca domáhal a ktorá bola prevedená na účet žalovaného 2/ (475 000,- Kčs), preto zo strany žalovaných 1/ a 2/ nemohlo prísť k bezdôvodnému obohateniu.

27. K aplikácii ust. § 835 ods. 1 Obč. zákonníka súdom prvej inštancie je potrebné uviesť, že uvedené ustanovenie rieši do istej miery obdobnú situáciu ako ust. § 137 ods. 2 Obč. zákonníka, pre zmluvné strany s totožným výsledkom, ktorým je rozdelenie podielov v rovnakom pomere, ak osobitná dohoda neurčuje inak. Z uvedeného dôvodu je preto možné konštatovať, že aplikácia ust. § 835 ods. 1 Obč. zákonníka na prejednávany prípad nezapríčinila v tomto prípade nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie.

28. Keďže je rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku vecne správne, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. V odvolacom konaní boli v celom rozsahu úspešní žalovaní 1/ a 2/, preto im odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.)

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo

alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.)